

НАЦИОНАЛЕН СТАНДАРТ „Водач на бързоходна дежурна лодка“ – опреснителен “Proficiency in Fast Rescue Boats” - Refresh	Стр. 1 от 10	Редакция трета	01.08.2023
--	--------------	-------------------	------------

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Агенция „Морска администрация“

ОДОБРЯВАМ:

ЗАЛИЧЕНО НА ОСНОВАНИЕ ЧЛ 59 ЗЗЛД

к.д.п. инж. Венцислав Иванов,

Изпълнителен директор на

ИА „Морска администрация“

01.08.2023 г., София

НАЦИОНАЛЕН СТАНДАРТ

за провеждане на обучение в курс

“ВОДАЧ НА БЪРЗОХОДНА ДЕЖУРНА ЛОДКА” - ОПРЕСНИТЕЛЕН

“PROFICIENCY IN FAST RESCUE BOATS” - REFRESH

ФОРМА НА ОБУЧЕНИЕ:

**РЕДОВНО, ЕЛЕКТРОННО, ДИСТАНЦИОННО
8.0**

ПРОГРАМНИ ЧАСОВЕ:

МИНИМАЛЕН БРОЙ КУРСИСТИ:

**В ЗАВИСИМОСТ ОТ МИНИМАЛНИЯ
БРОЙ ЛИЦА, НЕОБХОДИМИ ЗА
ПРОВЕЖДАНЕ НА ПРАКТИЧЕСКИТЕ
УПРАЖНЕНИЯ**

**МАКСИМАЛЕН БРОЙ КУРСИСТИ
В ГРУПА ЗА УПРАЖНЕНИЕ**

**В ЗАВИСИМОСТ ОТ
ВЪЗМОЖНОСТИТЕ НА ПОЛИГОНА И
ЛОДКАТА**

НАЦИОНАЛЕН СТАНДАРТ „Водач на бързоходна дежурна лодка“ – опреснителен “Proficiency in Fast Rescue Boats” - Refresh	Стр. 2 от 10	Редакция трета	01.08.2023
--	--------------	-------------------	------------

1. ПРЕДМЕТ

Курсът е предназначен да осигури продължаваща компетентност на онези морски лица, които са преминали основния курс и желаят да им се издаде свидетелство за професионална компетентност „Водач на бързоходна дежурна лодка“, чийто срок на валидност изтича или е изтекъл.

Курсът включва изпълнение на предвидените в Правило I/11, точка 5, на Конвенция STCW'78, както е изменена и глава VI, раздел A-VI/2, точки 11 -12, таблица A-VI/2-2 от кодекса изисквания за продължаваща компетентност.

2. ЦЕЛИ

Лицата завършили курса да затвърдят знанията и уменията си, за да могат ефективно и безопасно да изпълняват задълженията на водачи на бързоходна дежурна лодка. Освен това, курсът трябва да запознае обучаемите с новостите в нормативната уредба, методите и техниката използвани в тази област.

3. ФОРМА НА ПРОВЕЖДАНЕ НА КУРСА

В своята теоретична част (лекции), курсът може да бъде проведен освен присъствено в залата за теоретични занятия и в електронна форма в реално време с използване от страна на обучаемите и преподавателите на аудио и видео връзка през цялото време на обучението и при стриктно спазване на изискванията посочени в разпореждане № 2157/09.11.2021 г. на изпълнителния директор на ИА „Морска администрация“. Теоретичното обучение може да се провежда и в дистанционна форма с използване на одобрена от ИА „Морска администрация“ платформа.

Практическите упражнения се провеждат присъствено на полигон с дежурна бързоходна лодка. Часовете, посочени в тематичния план и учебната програма са учебни часове по 45 минути. Курсът се организира и провежда в съответствие с процедурите от системата за управление на качеството на учебната институция. Занятията се планират така, че да не надвишават 8 учебни часа дневно. Тяхната методическа последователност и почивки се определят в разписанието на занятията в курса съгласно Приложение №1.

Преди започване на курса на курсистите се предоставят учебни помощни материали (тематичен план, разписание на занятията, указания/инструкции за безопасно ползване на полигоните). Практическите занятия се провеждат на групи в зависимост от конкретния сценарий на упражнението, като безопасността на обучаемите се осигурява от квалифициран инструктор.

4. ВХОДНИ СТАНДАРТИ

Обучаемите трябва да:

- 4.1 са на възраст не по-малко от 18 години,
- 4.2 са преминали обучение в курс „Водач на бързоходна дежурна лодка“, ,
- 4.3 притежават плавателен стаж най-малко 12 месеца в предходните 5 години или 3 месеца в рамките на предходните 6 месеца, непосредствено преди преминаване на курса,
- 4.4 представят декларация, че са физически и психически годни за участие в практическите упражнения

Лицата, които нямат изисквания в т.4.3 плавателен стаж преминават основния курс.

5. ИЗИСКВАНИЯ КЪМ ПРЕПОДАВАТЕЛИТЕ

НАЦИОНАЛЕН СТАНДАРТ „Водач на бързоходна дежурна лодка“ – опреснителен “Proficiency in Fast Rescue Boats” - Refresh	Стр. 3 от 10	Редакция трета	01.08.2023
--	--------------	-------------------	------------

Обучението в курса се провежда от преподаватели и инструктори с правоспособност най-малко „вахтен помощник-капитан на кораб над 500 БТ“ или „вахтен механик на кораб с КСУ над 750 kW“ притежаващи плавателен стаж от минимум 3 (три) години на търговски кораб. При провеждане на практическите занятия, могат да се привличат помощник – инструктори. Помощник-инструкторите трябва да притежават правоспособност най-малко „квалифициран моряк палубна команда“ и да притежават плавателен стаж от минимум 3 (три) години на търговски кораб или одобрен от ИАМА действащ помощник-инструктор в курс „Водач на бързоходна дежурна лодка“ към момента на влизане в сила на последните изменения в Националния стандарт. Всички преподаватели и помощник-инструктори трябва да са теоретично и практически подготвени за спускане и вдигане на бързоходна дежурна лодка и запознати с оборудването, използващо се на борда на лодката. Преподавателите, инструкторите и помощник-инструкторите трябва да са преминали обучение в курс „Водач на бързоходна дежурна лодка“.

В допълнение преподавателите, инструкторите и помощник-инструкторите трябва да са преминали обучение по Моделен курс 6.09 на Международната морска организация (ИМО) и да притежават съответното свидетелство, а онези, които извършват оценка и провеждат вътрешен изпит трябва да са преминали обучение по Моделен курс 3.12 на ИМО и да притежават съответното свидетелство.

За всеки един от преподавателите, инструкторите и помощник-инструкторите, действащи и новопостъпили, трябва се съхранява документирано свидетелство във вид на видео материал за успешно покриване на нормативите от практическия изпит от Националния стандарт. Същото се предоставя за проверка от представител на ИАМА при поискване.

6. ОЦЕНКА И КРИТЕРИИ ЗА ОЦЕНКА

Оценка на знанията и уменията на обучаемите се извършва по време на провеждането на практическите упражнения. За успешно преминал практическия изпит се счита обучаем, който е покрил всички посочени в таблицата нормативи:

№	Практическо упражнение	Оценка	
		Да	Не
1.	Разпределяне задълженията между членовете на командата за спускане на дежурната бързоходна лодка, поставянето на личните спасителни и предпазни средства от цялата команда.	до 2 мин. - за всички постове са определени хора - хората са облекли спасителни и предпазни средства	над 2 мин. - Остава непокрито от човек задължение / дейност по подготовка и спускане на лодката - непоставени предпазни и спасителни средства
2.	Поставяне, запускане и обслужване на извънбордовия двигател на дежурната лодка, сваляне и съхранение на двигателя.	до 3 мин.	над 3 мин. - несвързан горивен резервоар, - недобре закрепен двигател - липсва охлаждане
3.	Освобождаване от укрепването на дежурната бързоходна лодка и	до 3 мин.	над 3 мин. - неспазване правилата

НАЦИОНАЛЕН СТАНДАРТ „Водач на бързоходна дежурна лодка“ – опреснителен “Proficiency in Fast Rescue Boats” - Refresh	Стр. 4 от 10	Редакция трета	01.08.2023
--	--------------	-------------------	------------

	приспускане до вода.		за безопасна работа
4.	Слизане по щормтрапа на останалата част от командата в лодката	до 3 мин.	над 3 мин.
5.	Освобождаване на фалината и гака, отблъскване от борда на кораба	до 2 мин.	над 2 мин.
6.	Маневриране с ниска и висока скорост на прав и променливи курсове и поддържане на зададен курс по компаса.	владее лодката през цялото време, поворотите са плавни, при необходимост намалява скоростта	- не може да поддържа курс, да извършва безопасен поворот при висока скорост - преобръща лодката, - губи контрол върху курса и лодката
7.	Изпълняване схемите за търсене с отчитане на факторите на околната среда	плаването е по схема за търсене, която е определена от ръководителя на занятието	не може да демонстрира познаване на схемите за търсене и начина за изпълнението им
8.	Откриване, подхождане, изваждане от водата и качване в лодката на манекен с облечен хидрокостюм и спасителна риза. (манекенът да е разположен на не по-малко от 20 метра от мястото на спускане на лодката)	до 5 мин.	над 5 мин. - не подхожда към пострадалия от правилната посока - неправилно изважда човека от водата
9.	Поставяне на носилка на манекен/пострадал. Слагане на спасителен колан (хеликоптерен) на манекен /пострадал и подготовка за приемане от хеликоптер.	до 2 мин.	над 2 мин. - избран неправилен метод за вдигане и поставяне на носилка - пострадалия не е укрепен на носилката
10.	Използване на оборудване за свързка и сигнализация между бързоходна дежурна лодка и хеликоптер/ кораб	прилага правилата за комуникация с използване на УКВ	- не може да осъществи връзка - използва неправилен канал - не прилага правилата за комуникация
11.	Поддържане на успореден курс на друго плавателно средство	поддържа успореден курс на зададеното разстояние с малки отклонения	Не може да поддържа зададеното разстояние от борда на плаващото средство
12.	Подхождане към борда, задържане на гака, качване на борда на командата по щормтрапа, вдигане на лодката на борда и закрепване по походно.	до 10 мин.	над 10 мин.

Изпитното практическо упражнение включва изпълнение на упражненията по точки №35, 7, 8, 10 и 12 при спазване критериите за „преминал“ на съответното упражнение и общо време за изпълнение не повече от 25 минути.

Обучаемото, който не премине успешно практическия изпит има право в срок до един месец да се яви повторно. При второ неуспешно явяване на практическия изпит, кандидатът преминава целия курс отново.

НАЦИОНАЛЕН СТАНДАРТ „Водач на бързоходна дежурна лодка“ – опреснителен “Proficiency in Fast Rescue Boats” - Refresh	Стр. 5 от 10	Редакция трета	01.08.2023
--	--------------	-------------------	------------

7. ДОКУМЕНТИРАНЕ НА ОБУЧЕНИЕТО

Преди започването на всеки курс, обучаващата институция информира писмено съответната ДМА за разписанието на курса и участниците в него. Документирането на провеждането на курса се извършва в дневника на курса, Приложение №11, към чл.56, ал.1 на Наредба № 6, или дневника, по формата от СУК на обучаващата институция, която съдържа най-малко данните по Приложение № 11. За всеки курс ръководителят поддържа документация за входящото ниво на обучаемите (ф.к. на свидетелствата за професионална компетентност за преминат основен курс за “Водач на бързоходна дежурна лодка”, доказателство за наличието на изисквания плавателен стаж по т.4.3, декларация за физическа и психическа годност за участие в практически упражнения) и видео запис от практическия изпит. Цялата документацията по курса (лекции, копие от видеозаписа на практическия изпит, протокол от практическия изпит, декларация за физическа и психическа годност за участие в практически упражнения, доказателство за наличието на изисквания плавателен стаж по т.4.3), се съхранява в продължение на 5 (пет) години от организатора на курса. В процедурите по управление на качеството на съответното учебно заведение се включват тези изисквания по документиране.

*ЗАБЕЛЕЖКА: Видеозаписът на практическия изпит трябва да бъде с такова качество, че да осигурява наблюдение на всички лица полагащи изпита - за цялото време на изпита с възможност за добро разпознаване на лицата и техните действия по време на изпита.

8. ОСВИДЕТЕЛСТВАНЕ

На лицата успешно завършили курса обучаващата институция издава удостоверение по Приложение № 2. Изпълнителна агенция “Морска Администрация” преиздава по формата предвидена в Наредба №6 свидетелството „Водач на бързоходна дежурна лодка”.

За да бъде издадено свидетелството, обучаващата институция представя в дирекция “Морска администрация” (по местонахождение на обучаващата институция) протокола от практическия изпит и копие на видеозаписа на изпита. Копието на дневника на курса и протоколът от изпита могат да се представят сканирани на електронен носител. Протоколът от изпита се представя задължително и на хартиен носител.

9. ТЕХНИЧЕСКИ СРЕДСТВА И УЧЕБНИ МАТЕРИАЛИ ЗА ОБУЧЕНИЕ

9.1. Теоретичните занятия се провеждат в лекционна зала с дъска за писане и демонстрационна маса. Залата да е оборудвана с аудио-визуална техника или компютър с мултимедия и осигурено място за всеки курсист.

9.2. Оборудване за провеждане на практическата подготовка

Практическите упражнения се провеждат на воден полигон в море или езеро, който е обозначен, безопасен и оборудван със съоръженията необходими за спускане/вдигане на бързоходната дежурна лодка. В близост до полигона да има помещение за смяна и сушене на мокрите дрехите и шкафчета за сухи дрехи на обучаемите.

Оборудването/техническите средства по вид и брой трябва да съответстват на описаните в т.9.2 на националния стандарт „Водач на бързоходна дежурна лодка“ от12.12.2013г..

НАЦИОНАЛЕН СТАНДАРТ „Водач на бързоходна дежурна лодка“ – опреснителен “Proficiency in Fast Rescue Boats” - Refresh	Стр. 6 от 10	Редакция трета	01.08.2023
--	--------------	-------------------	------------

Забележка: При представяне за одобрение на програма за подготовка по този курс учебното заведение изписва подробно своето оборудване.

10. ТЕМАТИЧЕН ПЛАН

№	Т Е М А	Лек-ции	Упр.	Общо
1	Въведение в курса и правила за безопасност	0.25	-	0.25
2	Конструктивни особености и ограничения на бързоходните дежурни лодки. Поддръжка и извършване на извънредни ремонти на оборудването. Влезли в сила нови нормативни изисквания, технологии и средства в областта.	0.25	-	0.25
3	Мерки за безопасност при спускане и вдигане на бързоходна дежурна лодка. Разбиране на ограниченията на дежурната лодка и оборудването.	0.25	-	1.25
4	Способи за стартиране и експлоатация на двигател на бързоходна дежурна лодка и неговите спомагателни устройства	0.25	0.50	0.75
5	Подготовка за спускане, спускане, управление на бързоходна дежурна лодка и извършване на търсене. Процедури за изправяне в нормално положение на преобърнатата лодка, изваждане от водата на пострадал, качване на пострадалия на борда и вдигане и укрепване лодката на борда.	-	6.0	6.0
6	Практически изпит и разбор.	-	0.5	0.5
	Общо	1.0	7.0	8.0
	Всичко	8.0		

11. УЧЕБНА ПРОГРАМА

Всяко учебно заведение разработва учебна програма, която подробно описва всички теми, които ще бъдат изучавани по точките от тематичния план. Програмата трябва да съответства на изискванията, определени в глава VI, раздел A-VI/2, таблица A-VI/2-2 на Кода към Конвенция STCW/78, както е изменена. За улеснение може да се използва и актуалния ИМО моделен курс 1. 24.

12. ЛИТЕРАТУРА, ЗАПИСКИ ЗА КУРСИСТА И ТЕСТОВИ ВЪПРОСИ

12.1. Учебното заведение или център трябва да притежава следната литература:

1. International Convention on Standards of Training, Certification and Watchkeeping for Seafarers - STCW 78, as amended;
2. International Convention on Safety of Life of Sea – SOLAS 1974, as amended;
3. Life Saving Appliances (LSA) Code;
4. IMO Model Course 1.24;
5. IMO Resolutions MSC.218(82) ,MSC.272(85)
6. Directive 2002/993/EC;
7. C.H. Wright, Proficiency In Survival Craft Certificates – ISBN 0-85174-555-5;

НАЦИОНАЛЕН СТАНДАРТ „Водач на бързоходна дежурна лодка“ – опреснителен “Proficiency in Fast Rescue Boats” - Refresh	Стр. 7 от 10	Редакция трета	01.08.2023
--	--------------	-------------------	------------

8. D.J. House, Marine Survival and Rescue Systems – ISBN 1-85609-127-9

9. IAMSAR Manual.

12.2. Записки за курсиста:

При започване на курса, на курсистите се предоставят за лично ползване набор с учебни помощни материали, съдържащи следните тематични раздели:

1. Въведение и правила за безопасност .
2. Конструкция и екипировка на бързоходни дежурни лодки и отделни елементи от тяхното оборудване.
3. Характерни особености и съоръжения/оборудване на бързоходните дежурни лодки.
4. Навигационно оборудване и оборудване осигуряващо безопасност на бързоходна дежурна лодка .
5. Предпазни мерки за безопасност при спускане и вдигане на бързоходна дежурна лодка. Инstrukция за работа с устройството за спускане /вдигане на бързоходната дежурна лодка на/от вода.
6. Управление на бързоходна дежурна лодка при нормални и неблагоприятни метеорологични условия и състояние на морето.
7. Процедури за изправяне в нормално положение на бързоходна дежурна лодка.
8. Схеми за търсене и фактори на околната среда, влияещи при тяхното изпълнение.
9. Оценка на готовността на бързоходните дежурни лодки и съответното оборудване за незабавно използване.
10. Познания за поддръжката и аварийните ремонти на бързоходни дежурни лодки. Надуване и отдуване на отделенията поддържащи плавучестта при надуваеми бързоходни дежурни лодки .
11. Способи за стартиране и експлоатация на двигател на бързоходна дежурна лодка и неговите спомагателни устройства.

13. МЕРКИ ЗА БЕЗОПАСНОСТ ПРИ ПРОВЕЖДАНЕ НА КУРСА

При провеждане на теоретичната подготовка не се налага предприемане на мерки за безопасност извън обичайните такива. Преди началото на практическите упражнения се провежда и документира инструктаж за работа с оборудването и със средствата за вдигане и спускане на бързоходната дежурна лодка.

При провеждане на практическата подготовка и практическия изпит на полигона трябва да се осигури в близост до мястото на практическите упражнения следното оборудване:

- 12.1. Телефон за повикване на бърза медицинска помощ;
- 12.2. Лодка, извън лодките за тренировка с екип от поне двама човека за оказване на помощ – 1 бр.;
- 12.3. Прожектор със светлинен интензитет най-малко 2500 cd, когато заниманията се провеждат през тъмната част от денонощието - 1 бр.;
- 12.4. Комплект за оказване на първа помощ - 1 бр.;
- 12.5. Носилка -1 бр.;
- 12.6. Реанимационен комплект с кислороден апарат – 1 бр.;
- 12.7. Спасителен кръг - 1 бр.;

НАЦИОНАЛЕН СТАНДАРТ „Водач на бързоходна дежурна лодка“ – опреснителен “Proficiency in Fast Rescue Boats” - Refresh	Стр. 8 от 10	Редакция трета	01.08.2023
--	--------------	-------------------	------------

През цялото време на провеждане на практическите занимания и практическия изпит, организаторът на курса поддържа в непрекъсната готовност спасителен екип, състоящ се от най-малко 2 души за спасяване и оказване на помощ на обучаемите.

Провеждането на практически упражнения през тъмната част на денонощието се разрешава само, ако са изпълнени и следните допълнителни изисквания:

- всички обучавани и инструктора да са снабдени със спасителни ризи със светло-отражателни ленти съгласно LSA Code.
- районът на провежданите практически упражнения трябва да бъде достатъчно осветен с прожектори.

14. АКТУАЛНОСТ НА КУРСА

Националният стандарт за провеждане на курса, тематичният план и учебната програма са съставени в съответствие с изискванията на Конвенция STCW' 78, както е изменена., Директива 2022/993/ЕС, IMO Model Course 1.24 “Proficiency in Fast Rescue Boats”, и изискванията на Наредба № 6 за компетентност на морските лица в Република България.

При промяна на този стандарт, провеждането на курсове по старите програми се прекратява в двуседмичен срок от датата на публикуване на новия национален стандарт. Започналите курсове, завършват по действащата към момента на започване на курса учебна програма. Учебните заведения актуализират своята програма за курса в съответствие с процедурите си от системата за управление на качеството и изпращат същата за одобрение от ИА „Морска администрация”.

НАЦИОНАЛЕН СТАНДАРТ „Водач на бързоходна дежурна лодка“ – опреснителен “Proficiency in Fast Rescue Boats” - Refresh	Стр. 9 от 10	Редакция трета	01.08.2023
--	--------------	-------------------	------------

Приложение №1

РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА ВРЕМЕТО ЗА ПРОВЕЖДАНЕ НА КУРС
“ВОДАЧ НА БЪРЗОХОДНА ДЕЖУРНА ЛОДКА”
ОПРЕСНИТЕЛЕН

“PROFICIENCY IN FAST RESCUE BOATS” - REFRESH

от ..... до .....

Дата	от - до	часа	Тема	Зала / Препод- давател	Часове		
					Л	У	Σ
1 ^{ви} ден 01.01.20.	0900-0915	0.25	Въведение и правила за безопасност - нормативни изисквания за прилагане на правила за безопасност – международни и национални; - връзка между ефективната подготовка и безопасното опериране на кораба; - запознаване и спазване на изискванията и правилата за безопасност.	Иванов	0.10	-	0.10
	0915-1015	1.0	Конструкция и екипировка на бързоходни дежурни лодки и отделни елементи от тяхното оборудване	Димитров	0.30	-	0.30
	1030-1045	0.25	2.1. Конструкция и екипировка на видовете бързоходни дежурни лодки		0.30		0.30
	1045-1115	0.5	2.2. Отделни елементи от оборудването на бързоходните дежурни лодки – описание, предназначение, ползване				
	1115-1215	1.0	Почивка				
			Специфични характеристики и особености на бързоходните дежурни лодки – район и х.м. условия за ползване, автономност, скорост, повъртливост, опасност от преобръщане	Иванов	0.25	-	0.25
Общо часове		8.0			0.25	-	0.25

Ръководител на курса:
(.....)

Л – лекции; У – упражнения; Т - тренажор

НАЦИОНАЛЕН СТАНДАРТ „Водач на бързоходна дежурна лодка“ – опреснителен “Proficiency in Fast Rescue Boats” - Refresh	Стр. 10 от 10	Редакция трета	01.08.2023
--	---------------	-------------------	------------

Приложение №2.

(наименование на обучаващата организация)

Адрес .....

Тел. ....

Факс/Email .....

УДОСТОВЕРЕНИЕ

№.....

(на обучаващата организация)

ЗА ЗАВЪРШЕН ПОДГОТВИТЕЛЕН КУРС “ВОДАЧ НА БЪРЗОХОДНА ДЕЖУРНА ЛОДКА” ОПРЕСНИТЕЛЕН “PROFICIENCY IN FAST RESCUE BOATS” - REFRESH

Настоящото удостоверение се издава на г-н/жа .....
роден/а на ..... г. в гр./с/ ....., ЕГН .....
живущ в гр./с/ ....., кв./ул. ...., бл...., вх...., ап.... в
уверение на това, че същият е завършил подготвителен курс „ВОДАЧ НА БЪРЗОХОДНА
ДЕЖУРНА ЛОДКА” – ОПРЕСНИТЕЛЕН, проведен от .....2015 г. до ..... 2015 г. и
е положил успешно вътрешен писмен и практически изпит, съгласно Протокол №
.../..... Г.

Дата .....

гр.....

Ръководител на обучаващата организация: .....

(име, фамилия)